

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра права та публічного адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

Черних Є. М.

«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.3 Проблеми міжнародно приватного та публічного права

Освітньо-професійна програма Право

спеціальність 081 Право

Економіко-правовий факультет

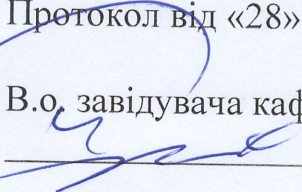
2020–2021 навчальний рік

Робоча програма «Проблеми міжнародно приватного та публічного права» для здобувачів вищої освіти ОПП Право спеціальності 081 Право

Розробник: к.ю.н., доцент кафедри права та публічного адміністрування
Годованик Є. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права та публічного адміністрування

Протокол від «28» серпня 2020 року, № 1

В.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування

Черних Є.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна / заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань Право	Обов'язкова (професійна підготовка)	
Модулів – 3	ОПП Право Спеціальність 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: науково-дослідна робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й / 2-й	1-й / 2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 40/30; 16/12 самостійної роботи студента – 49/29; 73/47.	Освітній рівень Магістр	20 год. / 14 год.	8 год. / 6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год. / 16 год.	8 год. / 6 год.
		Самостійна робота	
		49 год. / 29 год.	73 год. / 47 год.
		Індивідуальні завдання	
		1 год. / 1 год.	1 год. / 1 год.
Вид контролю: залік /екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: 40 (44%) / 50 (56%), 30 (50%) / 30 (50%)

для заочної форми навчання: 16 (18%) / 74 (82%), 12 (20%) / 48 (80%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: набуття глибоких знань про особливості міжнародного приватного та публічного права, методи і засоби міжнародно-правової діяльності; навичок користування правовим інструментарієм.

Завдання навчальної дисципліни: формування навичок роботи з нормативними матеріалами, вміння застосовувати здобуті теоретичні знання у вирішенні практичних питань.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Проблеми міжнародного приватного та публічного права» належать до обов'язкових навчальних дисциплін професійної підготовки освітньо-професійної програми Право спеціальності 081 Право освітнього рівня «Магістр».

Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Міжнародне приватне та публічне право	-

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- проблемні питання визначення міжнародного приватного права;
- джерела міжнародного приватного права;
- колізійні та матеріально-правові норми;
- поняття тлумачення та кваліфікації норм міжнародного приватного права;
- правовий статус фізичних осіб;
- проблемні питання теорії міжнародного публічного права;
- проблемні практичні питання сучасного міжнародного публічного права;
- міжнародно-правові аспекти вирішення глобальних проблем людства.

вміти:

- аналізувати роль судової та арбітражної практики у регулювання відносин в сфері міжнародного приватного права;
- аналізувати колізійні проблеми в міжнародному приватному праві;
- аналізувати проблемні питання взаємодії міжнародного та національного права;
- аналізувати міжнародно-правові механізми подолання глобальних проблем людства.

Програма складається з двох змістовних модулів:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

ТЕМА 1. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Поняття міжнародного приватного права. Система та зміст міжнародного приватного права. Загальна характеристика правовідносин, що регулюються нормами міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права.

ТЕМА 2. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Загальні зауваження щодо джерел міжнародного приватного права, критеріїв їх класифікації. Ієрархічна система джерел міжнародного приватного права. Характеристика внутрішньодержавного законодавства як джерела міжнародного приватного права. Теоретичні засади міжнародного і торгівельного звичаю. Умови обов'язковості звичаю як джерела права. Приватні кодифікації морських звичаїв. Роль судової та арбітражної практики у регулюванні відносин в сфері міжнародного приватного права.

ТЕМА 3. КОЛІЗІЙНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ

Колізійні і матеріально-правові методи регулювання правовідносин в міжнародному приватному праві. Визначення колізійної проблеми в міжнародному приватному праві. Розрізнення колізій в міжнародному приватному праві від колізій внутрішньодержавного законодавства. Теоретичні засади інтерперсональних колізій. Місце колізійних норм у джерелах права. Мета, зміст та структура матеріально-правових норм у міжнародному приватному праві.

ТЕМА 4. ТЛУМАЧЕННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Поняття тлумачення і кваліфікації правової норми. Способи вирішення конфлікту кваліфікацій. Теорія кваліфікації за законом суду. Теорія кваліфікації згідно з принципами і поняттями того права, до якого відсилає відповідна колізійна норма міжнародного приватного права. Теорія автономної кваліфікації. Недоліки і переваги застосування цієї теорії на практиці. Поняття застереження про публічний порядок. Концепція позитивного застереження про публічний порядок. Концепція негативного застереження про публічний порядок. Зворотного відсилання та відсилання до закону третьої держави. Поняття обходу закону у міжнародному приватному праві.

ТЕМА 5. ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Правовий статус та його складові елементи іноземців та осіб без громадянства. Проблема подвійного громадянства. Правовий статус та різниця між біженцями та вимушеними переселенцями. Міжнародні конвенції про визнання громадян біженцями та вимушеними переселенцями. Колізійні норми, що визначають правоздатність та дієздатність.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ТЕМА 6. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Проблеми співвідношення внутрішнього та міжнародного права. Основні риси сучасного міжнародного права. Проблема визначення міжнародного публічного права. Проблемні питання визначення та класифікації міжнародно-правових норм. Проблемні питання становлення і визначення джерел міжнародного публічного права.

ТЕМА 7. ПРОБЛЕМНІ ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Проблема визначення державного суверенітету у сучасному світі. Проблема застосування сили у міжнародному праві. Актуальні питання ефективності міжнародно-правових принципів та норм. Удосконалення взаємодії міжнародного та національного права.

ТЕМА 8. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИРІШЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА

Міжнародно-правове визначення глобальних проблем людства у сучасному світі. Соціально-економічні глобальні проблеми. Актуальні питання міжнародного тероризму. Розповсюдження зброї масового ураження. Глобальні екологічні проблеми. Міжнародно-правові механізми подолання глобальних проблем людства. Роль та місце міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем на сучасному етапі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
<i>Змістовий модуль 1. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА</i>						
Тема 1. Проблемні питання визначення міжнародного приватного права	18	4	4	-	-	10
Тема 2. Джерела міжнародного приватного права	17	4	4	-	-	9
Тема 3. Колізійні та матеріально-правові норми	18	4	4	-	-	10
Тема 4. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного приватного права	18	4	4	-	-	10
Тема 5. Правовий статус фізичних осіб	18	4	4	-	-	10
Всього годин за змістовий модуль 1	89	20	20	-	-	49
Всього годин за модуль 1	89	20	20	-	-	49
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ	1	-	-	-	1	-
Всього годин за модуль 2	1	-	-	-	1	-
Загальна кількість годин	90	20	20	-	1	49

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
<i>Змістовий модуль 2. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА</i>						
Тема 6. Проблемні питання теорії міжнародного публічного права	22	6	6	-	-	10
Тема 7. Проблемні практичні питання сучасного міжнародного публічного права	20	4	6	-	-	10
Тема 8. Міжнародно-правові аспекти вирішення глобальних проблем людства	17	4	4	-	-	9
Всього годин за змістовий модуль 2	59	14	16	-	-	29
Всього годин за модуль 1	59	14	16	-	-	29
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ	1	-	-	-	1	-
Всього годин за модуль 2	1	-	-	-	1	-
Загальна кількість годин	60	14	16	-	1	29

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА						
Тема 1. Проблемні питання визначення міжнародного приватного права	18	2	2	-	-	14
Тема 2. Джерела міжнародного приватного права	18	2	2	-	-	14
Тема 3. Колізійні та матеріально-правові норми	18	2	2	-	-	14
Тема 4. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного приватного права	35	2	2	-	-	31
Тема 5. Правовий статус фізичних осіб						
Всього годин за змістовий модуль 1	89	8	8	-	-	73
Всього годин за модуль 1	89	8	8	-	-	73
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ	1	-	-	-	1	-
Всього годин за модуль 2	1	-	-	-	1	-
Загальна кількість годин	90	8	8	-	1	73

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 2. ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА						
Тема 6. Проблемні питання теорії міжнародного публічного права	20	2	2	-	-	16
Тема 7. Проблемні практичні питання сучасного міжнародного публічного права	20	2	2	-	-	16
Тема 8. Міжнародно-правові аспекти вирішення глобальних проблем людства	19	2	2	-	-	15
Всього годин за змістовий модуль 2	59	6	6	-	-	47
Всього годин за модуль 1	59	6	6	-	-	47
МОДУЛЬ 2						
ІНДЗ	1	-	-	-	1	-
Всього годин за модуль 2	1	-	-	-	1	-
Загальна кількість годин	60	6	6	-	1	47

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА			
1.	Тема 1. Проблемні питання визначення міжнародного приватного права	4	2
2.	Тема 2. Джерела міжнародного приватного права	4	2
3.	Тема 3. Колізійні та матеріально-правові норми	4	2
4.	Тема 4. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного приватного права	4	2
5.	Тема 5. Правовий статус фізичних осіб	4	
Разом:		20	8
ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА			
6.	Тема 6. Проблемні питання теорії міжнародного публічного права	6	2
7.	Тема 7. Проблемні практичні питання сучасного міжнародного публічного права	6	2
8.	Тема 8. Міжнародно-правові аспекти вирішення глобальних проблем людства	4	2
Разом:		16	6

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає необхідність самостійного опанування студентами основними теоретичними положеннями, категоріями, термінами, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними методами наукового дослідження та розвиток самостійного теоретичного правового мислення.

Опрацьовуючи самостійно матеріал, студенти зобов'язані використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел.

Формами контролю виконання студентами самостійної роботи є усне опитування та перевірка правильності виконання письмових навчальних завдань під час індивідуально-консультативної роботи викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА			
9.	Тема 1. Проблемні питання визначення міжнародного приватного права	10	14
10.	Тема 2. Джерела міжнародного приватного права	9	14

11.	Тема 3. Колізійні та матеріально-правові норми	10	14
12.	Тема 4. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного приватного права	10	31
13.	Тема 5. Правовий статус фізичних осіб	10	
Разом:		49	73
ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА			
14.	Тема 6. Проблемні питання теорії міжнародного публічного права	10	16
15.	Тема 7. Проблемні практичні питання сучасного міжнародного публічного права	10	16
16.	Тема 8. Міжнародно-правові аспекти вирішення глобальних проблем людства	9	15
Разом:		29	47

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота передбачає:

- написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи з аналітичним оглядом наукових публікацій за визначеною тематикою,
- участь у науковому студентському гуртку, конференціях, круглих столах, тощо.

Мета наукової роботи з аналітичним оглядом наукових публікацій:

напрацювання самостійних творчих навичок з підготовки письмової роботи, яка представляє собою загальний огляд (аналіз) наукових публікацій та розгорнуте і аргументоване викладення власного погляду студента, з можливістю критичного підходу до деяких наукових теоретичних підходів за визначеною темою наукового дослідження.

Вимоги до змісту самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

- структура роботи складається з титульного аркушу (Додаток 1), плану, вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних наукових та нормативних джерел. Посилання на використані джерела є обов'язковими;
- вступ має містити: аналіз актуальності проблематики дослідження (висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним, досить кількома реченнями висловити сутність проблеми наукового завдання), мету і завдання, об'єкт дослідження (це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення), предмет дослідження (міститься в межах об'єкта);
- основний зміст роботи повинен містити детальний аналіз проблематики визначеної теми наукової роботи з оглядом наукових підходів та власних аргументованих ідей до вирішення проблеми, можливий аналіз нормативного матеріалу та матеріалів юридичної практики;
- загальні висновки по роботі – коротке викладення чітко сформульованих

- ідей і належно обґрунтованих пропозицій основної частини, які мають науково-практичне значення і є самостійним здобутком студента;
- список використаних джерел (не менш ніж 5 найменувань).

Оформлення роботи:

- загальний об'єм всієї роботи не має перевищувати 10–15 сторінок;
- поля: верхнє, нижнє – 2 см, зліва – 2,5 см, справа – 1,5 см;
- шрифт – 14 Times New Roman, інтервал – 1,5;
- нумерація сторінок.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але на ньому номер сторінки не ставлять. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Не припустимою є підготовка проекту в зошитах, або на листах формату А-4, що заповнені з обох сторінок.

Оцінювання: рівень аналізу наукових (нормативних) джерел, повнота розкриття теми, послідовність і правильність аргументації власних думок, якість оформлення та презентації, тощо.

Тематика самостійної (індивідуальної) наукової роботи затверджується викладачем.

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет
Кафедра права та публічного адміністрування

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

з навчальної дисципліни «Проблеми міжнародного приватного та публічного права»

на тему: «_____»

Виконав:

студент (ка) I курсу
ОС «Магістр»
спеціальності 081 Право

(П.І.Б.)

Науковий керівник:

(посада, П.І.Б. викладача)

10. Методи навчання

Лекції, семінари, підготовка доповідей, самостійна робота студентів.

Консультація викладача з питань підготовки до семінарських занять, виконання ІНДЗ за змістом тем.

Індивідуально співбесіда за програмовим змістом дисципліни та перевірка завдань для самостійної роботи студента, визначених у семінарських заняттях з метою підвищення рейтингу успішності студента.

11. Критерії оцінювання

Поточна перевірка знань, тематична перевірка та підсумковий контроль.

Контрольні питання з дисципліни

«Проблеми міжнародного приватного та публічного права»

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

1. Поняття міжнародного приватного права.
2. Система міжнародного приватного права.
3. Визначення основних термінів міжнародного приватного права.
4. Загальна характеристика правовідносин, що регулюються нормами міжнародного приватного права.
5. Суб'єкти міжнародного приватного права.
6. Загальні зауваження щодо джерел міжнародного приватного права, критеріїв їх класифікації. Ієрархічна система джерел міжнародного приватного права.
7. Характеристика внутрішньодержавного законодавства як джерела міжнародного приватного права.
8. Поняття міжнародного і торгівельного звичаю.
9. Умови обов'язковості звичаю як джерела права. Приватні кодифікації морських звичаїв.
10. Роль судової та арбітражної практики у регулювання відносин в сфері міжнародного приватного права.
11. Закон України «Про міжнародне приватне право».
12. Характеристика колізійного і матеріально-правового методів регулювання правовідносин в міжнародному приватному праві.
13. Поняття колізійної проблеми в міжнародному приватному праві.
14. Відмінність колізій в міжнародному приватному праві від колізій внутрішньодержавного законодавства. Поняття і зміст інтерперсональних колізій.
15. Особистий статус фізичних і юридичних осіб. Правове становище майна. Правове становище угод та юридичних фактів.
16. Місце колізійних норм у джерелах права.

17. Зміст та структура матеріально-правових норм у міжнародному приватному праві.
18. Місце матеріально-правових норм у міжнародному праві.
19. Поняття тлумачення і кваліфікації правової норми.
20. Основні способи вирішення конфлікту кваліфікацій.
21. Теорія кваліфікації за законом суду.
22. Теорія кваліфікації згідно з принципами і поняттями того права, до якого відсилає відповідна колізійна норма міжнародного приватного права.
23. Теорія автономної кваліфікації. Недоліки і переваги застосування цієї теорії на практиці.
24. Поняття застереження про публічний порядок. Концепція позитивного застереження про публічний порядок. Концепція негативного застереження про публічний порядок.
25. Поняття зворотного відсилання та відсилання до закону третьої держави.
26. Поняття обходу закону у міжнародному приватному праві.
27. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
28. Проблема подвійного громадянства.
29. Правовий статус біженців та вимушених переселенців.
30. Колізійні норми, що визначають правоздатність та дієздатність.

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

31. Проблеми співвідношення внутрішнього та міжнародного права. Основні риси сучасного міжнародного права.
32. Проблема визначення міжнародного публічного права.
33. Проблемні питання визначення та класифікації міжнародно-правових норм.
34. Питання про походження міжнародного права.
35. Становлення сучасного міжнародного права.
36. Проблемні питання становлення і визначення джерел міжнародного публічного права.
37. Проблема визначення державного суверенітету у сучасному світі.
38. Проблема застосування сили у міжнародному праві.
39. Проблеми ефективності міжнародно-правових принципів та норм.
40. Проблемні питання взаємодії міжнародного та національного права.
41. Міжнародно-правове визначення глобальних проблем людства у сучасному світі.
42. Соціально-економічні глобальні проблеми.
43. Проблема міжнародного тероризму.
44. Проблема розповсюдження зброї масового ураження. Глобальні екологічні проблеми.
45. Міжнародно-правові механізми подолання глобальних проблем людства.
46. Роль міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем на сучасному етапі.

12. Засоби оцінювання

Систему контролю складають: залік, екзамен, усне опитування (співбесіда), реферати, електронні презентації, семінари.

За часом педагогічний контроль передбачає поточний, тематичний, модульний і підсумковий.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни складає 100 балів.

Модуль 1 Поточний контроль та самостійна робота					Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3 Підсумкова атестація	Сума
ЗМ 1					15	Залік – 25	100
T1	T2	T3	T4	T5			
12	12	12	12	12			

Модуль 1 Поточний контроль та самостійна робота			Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3 Підсумкова атестація	Сума
ЗМ 2			15	Екзамен – 25	100
T6	T7	T8			
20	20	20			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери з програмним забезпеченням MS Word.

15. Рекомендовані джерела

1. Альманах міжнародного права. Науковий міжнародний журнал. URL: www.intlawalmanac.net
2. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс; 2018. 762 с.
3. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник. Київ : Ліра-Ка, 2018. 408 с.
4. Вишновецька С. В., Корнєєв Ю. В. Міжнародне приватне право : Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 164 с.
5. Войціховський А.В. Міжнародне право : підручник. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.
6. Гавриленко О. А., Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум. Харків : Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.
7. Годованик Є. В. Ефективність правотворчості як категорія сучасного європейського конституціоналізму. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 3. С. 47-51.
8. Годованик Є. В. Конституційно-правова норма та її відображення в європейському праворозумінні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. Вип. 1. С. 80-85.
9. Годованик Є. В. Якісна правова норма як первинний елемент сучасної європейської правової системи. *Концептуальне законотворення: зарубіжний досвід та національна практика*: Матеріали круглого столу, м. Київ, 26 квітня 2017 р. / За заг. ред. В. О. Зайчука. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2017. С. 361-373.
10. Камінська Н., Романова Н. Діяльність Організації з безпеки і співробітництва в Європі у сфері гендерної рівності. *Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи* : матеріали наук.-практ. конф. (Львів, 23 листоп. 2018 р.). Львів : ННІПП НУ Львів. Політехніка, 2018. С. 144–147.
11. Килимник І. І., Бровдій А. М. Міжнародне приватне право : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 111 с.
12. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право : підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.

13. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право : підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків : Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
14. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків : Право, 2019. 440 с.
15. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
16. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини. Посібник для підготовки до ЗНО. К. : 2020. 494 с.
17. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М.В. Буроменського : моногр. / авт.кол.; за ред. В.М. Репецького та В.В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. 564 с.
18. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право. К. : Центр навчальної літератури, 2020, 608 с.
19. Тетарчук І. В., Дяків Т. Міжнародне право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. 208 с.
20. Фединяк Г. С. Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право. Підручник. К. : Алерта, 2017. 504 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний сайт Верховної ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua/> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> – офіційний сайт Конституційного суду України.
4. <http://president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України.
5. <http://www.icps.kiev.ua/library> – офіційний сайт Міжнародного центру перспективних досліджень
6. <http://www.un.org> – офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
7. <http://www.icj-cij.org> – офіційний сайт Міжнародного Суду ООН
8. <http://www.un.org/Russian/law/ilc> – офіційний сайт Комісії міжнародного права
9. <http://www.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil> – офіційний сайт Ради ООН з прав людини
10. <http://www.wtj.com> – офіційний сайт Всесвітньої торговельної організації
11. <http://coe.int> – офіційний сайт Ради Європи
12. <http://europa.eu.int> – офіційний сайт Європейського Союзу
13. <http://itlos.org> – офіційний сайт Міжнародного трибуналу з морського права
14. <http://icc-cri.int> – офіційний сайт Міжнародного кримінального суду
15. <http://echr.coe.int> – офіційний сайт Європейського суду з прав людини